

Samen vooruit

Met deze laatste perspectievennota van de bestuursperiode maken we de balans op. Als raad hebben we samengewerkt, stevige debatten gevoerd en samen belangrijke besluiten genomen voor onze gemeente. Toch zien we dat er nog veel beter kan en moet. Dit is hét moment om vooruit te kijken. De noodzaak en urgentie zijn groter dan ooit.

Vraag je inwoners naar hun droom voor het dorp van de toekomst, dan willen we in feite allemaal hetzelfde: "Een dorp van samen vooruit. Een dorp van groen, bossen en beekjes; van gemeenschap en betrokkenheid, cultuur, gezondheid en duurzaamheid. Een dorp van kansen voor iedereen, waar het leven gevierd wordt en waar iedereen een betaalbaar thuis vindt, in het eigen dorp. "

Tegelijk zijn we ook verbonden met de stad voor allerlei voorzieningen. Onze gemeente, gevormd door zes unieke kernen, staat voor grote uitdagingen die we alleen samen kunnen aanpakken als samenleving en overheid. Als onderdeel van de Metropoolregio Eindhoven maken we een periode van verandering en groei door. De schaa sprong biedt enorme kansen, maar legt ook druk op betaalbare woningen, onze natuur, leefomgeving, de voorzieningen en sociale samenhang binnen en tussen onze dorpen. Wachten op de volgende bestuursperiode is geen optie. Nu samen vooruit voor een gemeente waarin iedereen kan wonen, groeien en bloeien in zijn eigen dorp en waarbij we de verbinding blijven opzoeken met de stad.

Betaalbaar wonen

De woningnood is voelbaar. Jongeren vinden geen plek in hun eigen dorp. Starters lopen vast. Ouderen willen kleiner wonen, maar kunnen nergens terecht. Ondertussen stijgen de prijzen en neemt de druk op woningcorporaties toe om juist die woningen te bouwen waar het tekort het grootst is: sociale huur, midden-huur en betaalbare koopwoningen voor starters. Dáár moet de focus liggen in de komende jaren.

We zijn dan ook verheugd dat er eindelijk beweging komt richting een actiever grondbeleid, iets waar GroenLinks PvdA zich al jaren hard voor maakt. Met de aanwijzing van voorkeurslocaties en de stedenbouwkundige verkenning ligt er nu een stevige basis. Maar we zijn er nog niet. De komende jaren willen wij vol inzetten op het ondersteunen van woningcorporaties, het versterken van de kracht van zelfbouwers en het stimuleren van alternatieve, duurzame woonvormen. Zeker met het oog op de opgave om tot 2040 drieduizend extra woningen te realiseren. Dat is ambitieus en vraagt om visie, lef en rechtvaardige keuzes!

Van jong tot oud horen we dat mensen graag aan de slag willen met Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Maar de mogelijkheden zijn nog te beperkt. GroenLinks PvdA Bergeijk is groot voorstander van deze vorm van bewoners gestuurde woningbouw. CPO-projecten leveren betaalbare, duurzame woningen op én versterken de sociale samenhang omdat de bewoners samen opdrachtgever zijn. Precies wat past bij de identiteit van onze dorpen. Daarom willen we deze projecten actief stimuleren, begeleiden en versnellen.

En dan de flexwoningen. In 2023 dienden we al een motie in om deze te realiseren. Die werd aangenomen, maar tot op heden is er nog niets gebouwd. Ondertussen groeit de woningnood. Gescheiden ouders, jongeren, statushouders, velen kunnen nergens terecht en verblijven noodgedwongen bij familie of vrienden. Flexwoningen bieden een oplossing voor de korte en middellange termijn. Wij willen dat deze woningen snel gerealiseerd worden op een van de locaties die al zijn aangewezen in de stedenbouwkundige verkenning van Verhoeven de Ruijter. Er is geen tijd meer te verliezen.

Groene en duurzame toekomst

Wonen gaat niet alleen over huizen, maar ook over de kwaliteit van de directe leefomgeving: schone lucht, groene straten en gezonde dorpen. Elke woning die we bouwen moet bijdragen aan een leefbare toekomst. De klimaat- en biodiversiteitscrisis zijn nú. Daarom bouwen we met oog voor duurzaamheid.

De bouwsector is een grote vervuiler. Biobased bouwen, met materialen als hout, vlas en hennep, biedt een duurzaam en snel alternatief. Deze materialen zijn hernieuwbaar, lokaal te telen en geschikt voor prefab-productie. Ze zorgen voor gezondere woningen, lagere energiekosten en minder CO₂-uitstoot. GroenLinks-PvdA wil dat de gemeente dit actief stimuleert, samen met woningcorporaties en lokale bouwers. Veel van dit soort partijen werken hier al mee of staan er voor open. Als het woningbouwcorporaties helpt om te bouwen met biobased, stellen we een stimuleringsubsidie voor.

Onze natuur verdient bescherming. Niet morgen, maar vandaag. De druk op onze ruimte is groot, en te vaak worden natuurbelangen nog ondergeschikt gemaakt aan economische belangen van industrie en landbouw. Maar juist in deze tijd van klimaatverandering, hittestress en biodiversiteitsverlies is natuur geen luxe, maar noodzaak.

Bomen, bossen en beekjes zijn onmisbaar. Ze zorgen voor verkoeling op hete dagen, vangen regenwater op bij stortbuien, slaan CO₂ op en bieden een thuis aan talloze planten, insecten en vogels. Ze maken onze dorpen leefbaar, gezond en veerkrachtig. Toch gaat onze natuur in rap tempo achteruit. De biodiversiteit neemt af, het landschap verarmt en waardevolle groene plekken verdwijnen onder asfalt en steen.

Dat is een keuze, en wij kiezen voor een andere koers. GroenLinks-PvdA Bergeijk wil dat natuur een volwaardige plek krijgt in het beleid van onze gemeente. Niet als sluitpost, maar als uitgangspunt. Dat betekent investeren in natuurherstel, ruimte geven aan biodiversiteit en natuur inclusief bouwen de norm maken. Want een gezonde leefomgeving begint bij een sterke, levende natuur.

Bomen spelen daarin een sleutelrol. Ze zijn letterlijk van levensbelang. Toch worden ze in de openbare ruimte nog te vaak als kostenpost gezien. Dat moet anders. Wij pleiten voor een structureel bomenbeleid, met een vast budget voor aanplant en onderhoud, duidelijke doelen per dorp en wijk, en actieve betrokkenheid van inwoners bij het vergroenen van hun leefomgeving.

Iedere boom die we planten is een investering in gezondheid, klimaat en leefbaarheid. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor de generaties na ons.

Sterke voorzieningen en ruimte voor ontmoeting

Onze dorpen zijn meer dan woonplaatsen. Het zijn gemeenschappen waar mensen samen leven, leren, sporten en elkaar ontmoeten. In een snel veranderende wereld willen wij dat onze dorpen levendige kernen blijven en verder uitgroeien tot plekken waar je veilig kunt opgroeien, gezond kunt leven en actief kunt deelnemen aan alles wat het leven waardevol maakt.

Dat vraagt om een overheid die durft te investeren in voorzieningen dichtbij huis. Goede scholen, sportverenigingen, speelplekken en culturele ontmoetingsplekken zijn geen luxe, maar belangrijk voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Ook sport en beweging moeten voor iedereen bereikbaar zijn, niet alleen voor de fysieke gezondheid, maar ook voor verbinding, mentale veerkracht en gemeenschapszin.

Een goed voorbeeld is de bibliotheek, een plek waar kansengelijkheid wordt vergroot. Dit moet een plek zijn waar iedereen terecht kan om te leren, lezen en elkaar te ontmoeten. De huidige nieuwe huisvesting in de Kattendans voldoet daar niet aan. GroenLinks-PvdA Bergeijk blijft zich daarom inzetten voor een volwaardige bibliotheek met voldoende ruimte. Als dat betekent dat de Kattendans moet worden uitgebreid, dan staan wij daar opnieuw achter, zoals we eerder al hebben voorgesteld.

Ook sportvoorzieningen zijn van groot belang. Sport brengt mensen samen, houdt ons gezond en versterkt de gemeenschap. Daarom willen we blijven investeren in toegankelijke sportvoorzieningen zoals calisthenicsparken, trapveldjes en sporthallen. Maar we kijken verder dan alleen stenen en velden. We luisteren naar wat inwoners, verenigingen en dorpsraden echt nodig hebben.

Afgelopen jaar spraken we als raad over de toekomst van de binnensportaccommodaties. Onze fractie pleitte toen voor slimme combinaties. Als oude sporthallen en gymzalen worden vervangen, moeten we nadenken over het bundelen van functies. Denk aan een sporthal in een gemeenschapshuis met een basisschool, waar sport, cultuur en ontmoeting van jong tot oud samenkomen. Misschien zelfs te combineren met een van onze kerken. De voorbeelden zijn er al in onze eigen gemeente, zoals op 't Loo en in de buurgemeente, waar de Leenhoef in Knegsel een inspirerend voorbeeld vormt. Ook bij toekomstige wijken, zoals Enderakkers, vinden wij dat sport, leren en ontmoeten vanaf het begin centraal moeten staan.

Sterke voorzieningen zijn er niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor de vele bezoekers die onze gemeente aantrekt. Bergeijk is een toeristische gemeente, met prachtige natuur, wandelroutes en fietspaden. Daarom moet je niet alleen investeren in goede infrastructuur, maar ook in voorzieningen die bijdragen aan comfort, gezondheid en duurzaamheid. Denk aan openbare watertappunten langs wandel- en fietsroutes. Die zijn niet alleen praktisch, maar ook een uitnodiging om langer te verblijven, gezonder te leven en bewuster om te gaan met plastic en afval.

In de visie van GroenLinks-PvdA Bergeijk richten we onze dorpen en wijken zo in dat voetgangers, fietsers en sociale contacten centraal staan. Een leefomgeving waarin je elkaar tegenkomt, een praatje maakt en tot rust kunt komen, bijvoorbeeld bij een van de nieuwe watertappunten in het groen.

Zorg voor elkaar en niemand aan de zijlijn

Wij gaan voor een inclusieve en zorgzame samenleving waarin iedereen zich welkom en gezien voelt. In Bergeijk hoort iedereen erbij, en de gemeente is er voor iedereen. Of je nu geboren en getogen bent in onze gemeente of hier bent komen wonen als nieuwkomer, vluchteling of arbeidsmigrant, jong of oud, arm of rijk, samen vormen we de gemeenschap van Bergeijk. Hier kan iedereen meedoen en hoeft niemand aan de zijlijn te staan.

GroenLinks-PvdA stelt de mens centraal in zorg en welzijn. Iedereen moet kunnen meedoen, met passende ondersteuning via WMO of jeugdzorg, waarbij kwaliteit, nabijheid en menselijkheid vooropstaan.

We zien dat de kosten in het sociaal domein stijgen, terwijl het inzicht in en de grip op de bestedingen beperkt zijn. Daarom is het van belang dat de gemeenteraad wordt geïnformeerd met duidelijke thematische rapportages en relevante prestatie-indicatoren, zodat er gericht gestuurd kan worden op verbeteringen in de toegankelijkheid, continuïteit en de ervaren kwaliteit van de zorg. Inzicht is daarbij onmisbaar, ook in relatie tot de doorontwikkeling van preventie en het inzetten van voorliggende voorzieningen, om goede en betaalbare zorg nu en in de toekomst te kunnen waarborgen.

Een toegankelijke en gastvrije gemeente begint bij de basis. Voorzieningen zoals openbare toiletten lijken vanzelfsprekend, maar in Bergeijk ontbreken ze nog volledig. Dat is niet alleen onhandig, het sluit ook mensen uit. Ouderen, mensen met een beperking, ouders met jonge kinderen en toeristen lopen letterlijk tegen grenzen aan in onze openbare ruimte. Voor mensen met aandoeningen zoals incontinentie, de ziekte van Crohn, mensen met een stoma, zwangere vrouwen of mensen die slecht ter been zijn, is een openbaar toilet geen luxe, maar een absolute noodzaak.

Terwijl andere gemeenten in Brabant tot de top van toiletvriendelijkheid behoren, bungelt Bergeijk onderaan de landelijke ranglijst. Dat moet anders. Openbare toiletten zijn een voorwaarde voor inclusie, waardigheid en mobiliteit. Ze maken het mogelijk dat iedereen zich vrij kan bewegen in onze dorpen. Daarom pleiten wij voor toegankelijke, schone en inclusieve toiletten op logische plekken zoals dorpscentra en toeristische routes. Niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor de vele bezoekers die onze gemeente aandoen.

Jongeren zijn de toekomst van onze gemeente, en een inclusieve samenleving begint bij het serieus nemen van hun stem. Toch ervaren veel jongeren nog te weinig invloed op wat er speelt in hun dorp of wijk. Onderzoek laat zien dat jongeren die vroeg betrokken worden bij maatschappelijke en politieke processen, ook later actiever blijven deelnemen aan de democratie. Een verantwoordelijke overheid zorgt ervoor dat alle jongeren, ongeacht achtergrond of opleidingsniveau, de kans krijgen om mee te denken en mee te doen. Alleen zo werken we aan beleid dat aansluit bij de leefwereld en een samenleving waarin inclusie geen ideaal is, maar praktijk.

Daarom willen wij dat er in Bergeijk een jongerenambassadeurs participatieprogramma komt, geïnspireerd op succesvolle voorbeelden zoals Jong040 in Eindhoven. Zo geven we jongeren tussen de vijftien en dertig jaar een stem in hun eigen leefomgeving. Niet alleen om mee te denken, maar ook om mee te doen. Denk aan thema's als cultuur, sport, horeca, uitgaan en mentaal welzijn. Met dit programma krijgen jongeren de ruimte om ideeën aan te dragen, adviezen te formuleren en invloed uit te oefenen op beleid dat hen direct raakt.

Onze voorstellen

In deze laatste perspectievennota van de bestuursperiode 2022–2026 presenteert GroenLinks-PvdA Bergeijk acht concrete voorstellen. Want de komende jaren moeten we werken aan een groene, sterke en sociale gemeente. Samen vooruit!

→ Motie Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

Met deze motie stellen wij voor dat de gemeente actief inzet op het faciliteren en stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) als duurzame en betaalbare woonvorm, en verzoeken wij het college om in het eerste kwartaal van 2026 hiervoor een beleidskader op te stellen.

→ Flexwoningen

Met deze motie stellen wij voor om snel te starten met het plaatsen van flexwoningen voor jongeren, ouders in scheiding en statushouders. We verzoeken het college om vóór eind 2025 geschikte locaties te onderzoeken, afspraken te maken met woningcorporaties en de raad vóór 1 november 2025 te informeren over de voortgang.

→ Stimuleringsubsidie biobased bouwen in de sociale huursector

Met deze motie stellen wij voor om biobased en circulair bouwen te stimuleren in gemeentelijke projecten en vergunningen. We vragen het college te onderzoeken hoe lokale productie kan bijdragen aan woningbouw en om waar mogelijk een stimuleringsubsidie voor de sociale huursector op te nemen in de begroting.

→ Bomen, bomen, bomen

Met deze motie stellen wij voor om in de periode 2026–2030 minimaal 1.000 extra bomen te planten in de openbare ruimte. We vragen het college om hiervoor een plan van aanpak op te stellen en de raad hierover in het voorjaar van 2026 te informeren.

→ Calisthenicspark

Met deze motie stellen wij voor om een openbaar calisthenicspark te realiseren als laagdrempelige sportvoorziening. We vragen het college om hiervoor een plan van aanpak op te stellen en middelen op te nemen in de begroting 2026–2029.

→ Uitbreiding openbare waterpunten

Met deze motie stellen wij voor om meer openbare watertappunten te realiseren langs populaire wandel- en fietsroutes. We vragen het college om een plan van aanpak op te stellen met locatie-inventarisatie, kostenraming en aandacht voor samenwerking, communicatie en toegankelijkheid.

→ Inclusieve en toegankelijke openbare toiletten

Met deze motie stellen wij voor om in 2025 een plan te ontwikkelen voor openbare toiletten in Bergeijk die voldoen aan inclusienormen. We vragen het college om geschikte locaties te onderzoeken, samenwerkingen te verkennen en de raad te informeren over het plan, inclusief fasering, kostenraming en communicatie.

→ Jongerenambassadeurs

Met deze motie stellen wij voor om een jongerenambassadeursprogramma op te zetten als structurele vorm van jongerenparticipatie in het gemeentelijk beleid. We vragen het college om hiervoor een plan uit te werken en de raad te informeren over de opzet en samenwerking.